

“ที่นี้เวลาฝนตกน้ำจะขุ่น ถ้าฝนไม่ตกน้ำก็ใส่นะ แต่ในความใส ถ้ามองดูดี ๆ ม
ด้วยตาเปล่านี้แหละ จะเห็นเป็นตัวอะไรเล็กๆ อยู่ในน้ำ ก็สังสารเด็กน่ะ ต้องดี
น้ำที่เรากรู้อยู่ก็ไม่ค่อยสะอาด พอได้ทุนจากมูลนิธิในจุดนี้ก็ถือว่าเป็นโชคดีขอ
เด็กเลยละ”

ผอ.ศักดิ์ โนศรี โรงเรียนบ้านน้ำลึกใต้

โรงเรียนบ้านน้ำลึกใต้ ตั้งอยู่ในชุมชนชาวไทยภูเขาเผ่าเมี่ยน หรือที่รู้จักกันในนาม “เย้า”
บ้านน้ำลึกใต้ ต.ผาทอง อ.ท่าวังผา จ.น่าน อยู่ห่างจากอ.ท่าวังผาเป็นระยะทาง 23 กิโลเมตร พื้นที่
ในหมู่บ้านและละแวกใกล้เคียงเป็นภูเขาสูงที่กลายเป็นเขาหัวโล้นเพราะถูกแปรสภาพเป็นที่ดินทำ
กินของชาวบ้าน ผลิตผลส่วนใหญ่ ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด พริก ลิ้นจี่ ส้มโอ

ชาวบ้านบ้านน้ำลึกได้มีฐานะยากจนมาก มีรายได้ไม่แน่นอนเนื่องจากประกอบอาชีพทำไร่แบบพึ่งพาธรรมชาติ อยู่ในป่าที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ มีของป่าในการบริโภคน้อย ยังชีพด้วยการทำไร่ข้าวโพดเป็นหลัก ปลูกข้าว(สำหรับกินเอง)บางครอบครัวปลูกลิ้นจี่และส้มโอด้วย รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปีประมาณ 5,000 บาทเท่านั้น

“ชาวบ้านที่นี่โชคร้ายกว่าหมู่บ้านใกล้เคียง ตรงที่ผืนดินไม่อุดมสมบูรณ์ ปลูกอะไรก็ไม่ค่อยได้ผล ต้องไปรับจ้างเก็บหน่อไม้ หรือไปรับจ้าง ไปทำมาหากิน ค่าขายที่อื่น มีฐานะยากจน เด็กหมู่บ้านอื่นกินขนมห่อๆที่ขายทั่วไป แต่เด็กบ้านนี้ได้กินแต่ขนมพื้นบ้านที่ทำเอง ไม่มีเงินไปซื้อขนมห่ออย่างคนอื่นเค้าหรอก” ครูณภาพร เจริญผล ครูสอนชั้น ป.5-ป.6 ให้ข้อมูลระหว่างขับรถพาเราเข้าไปยังโรงเรียน

ระยะทาง 8 กิโลเมตรของถนนลูกรัง จากปากทางนำเราเข้าสู่ตัวหมู่บ้านและโรงเรียน โรงเรียนบ้านน้ำลึกได้ เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล1- ประถมศึกษาปีที่6 มีนักเรียนทั้งหมด 57 คน ครูและเจ้าหน้าที่รวม 7 คน โรงเรียน คือ ที่ตั้งที่จินตนาการไว้ แม้จะดูดี แต่กลับมีอาคารที่ดูน่าอัศจรรย์ โนศรีอธิบายว่า ในบรรดา

ความรู้สึกแรกที่เห็น เนื่องจากภาพที่เห็นดูดีกว่า เป็นโรงเรียนขนาดเล็กบนใหม่และสะอาดหลายหลัง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาคารเรียนที่เห็นทั้งหมดนี้

เป็นงบประมาณจากรัฐบาลเพียง 1 อาคารเท่านั้น นอกเหนือจากนั้น ได้มาจากการขอรับบริจาคจากภาคเอกชนทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียน เรือนเพาะชำ ห้องสมุด คอมพิวเตอร์ หรือแม้กระทั่งอาคารอาบน้ำ ที่มีไว้บริการเด็กนักเรียนและชาวบ้าน เนื่องจากในหมู่บ้าน ยังมีห้องน้ำไม่มากนัก

ครูณภาพร ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า โรงเรียนทำโครงการ “อาบน้ำกลางวัน” เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนอาบน้ำทุกวันจนเป็นนิสัย เพราะในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ยังไม่มีห้องน้ำ มีเพียงบางบ้านเท่านั้นที่มีห้องน้ำแล้ว ตอนนี้อาบน้ำ ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนก็มาอาบน้ำที่โรงเรียนด้วย ทำให้ขณะทางโรงเรียนมีความต้องการสบู่และแชมพูเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ “น้ำดื่ม” เป็นปัญหาสำคัญของทางโรงเรียน เนื่องจากดื่มน้ำประปาภูเขา ที่ได้จากลำห้วยซึ่งไม่สะอาดเพราะชาวบ้านใช้สารเคมีในการทำเกษตร เมื่อฝนตกก็จะชะล้างสารเคมีลงสู่ลำห้วย ทั้งนี้จากผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำจากสำนักงานประปาทำวังผา ปรากฏว่าคุณภาพน้ำของโรงเรียนไม่สามารถใช้ดื่มได้ เนื่องจากมีแบคทีเรีย อี. โคไล ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการท้องร่วง ท้องเสียได้

ผอ.ศักดิ์ โนศรี เล่าให้ฟังว่า “ที่นี่เวลาฝนตกน้ำจะขุ่น ถ้าฝนไม่ตกน้ำก็ใส่นะ แต่ในความใถ้ามองดูดีๆ มองด้วยตาเปล่านี้แหละ จะเห็นเป็นตัวอะไรเล็กๆ อยู่ในน้ำ ก็ส่งสารเด็กนะ ต้องดื่มมันที่เรากรู้อยู่ทำไมค่อยสะอาด พอได้ทุนจากมูลนิธิในจุดนี้ก็ถือว่าเป็นโชคดีของเด็กเลยละ”

การได้มาเยี่ยมชมและได้เห็นการร่วมแรงร่วมใจทำงานของโรงเรียนบ้านน้ำลึกได้ ทำให้ตระหนักได้ว่า ถึงแม้จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้อุปสรรคสนับสนุนน้อย แต่หากมีความตั้งใจจริง มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตวิญญาณที่จะพัฒนา และช่วยเหลือตัวเองแทนที่จะรองบประมาณจากภาครัฐ แต่เพียงอย่างเดียว ก็จะสามารถก้าวข้ามข้อจำกัดต่างๆไปได้

